

VÁRNEGYED

Budapest Főváros I. Kerületi Önkormányzatának lapja – 1996. március 22.

A TARTALOMBÓL:

**KÖNNYEZŐ BAJNOKNŐ,
ELCSUKLÓ HANGÚ
TANÁR**
Kerületünk díszpolgárai

**IDÉN IS LESZ
TÁRSASHÁZ-FELÚJÍTÁSI
PÁLYÁZAT**
Áprilisban jelenik meg
a pályázat szövege

**KERÜLETÜNKNEK
MÁR VAN IDEI
KÖLTSÉGVETÉSE!**
Az ellenzék bírálta,
a többség elfogadta

**TÁNCSICS EGYKORI
CELLÁJÁT**
konditeremnek használják
az amerikaiak

**„A VERS AZ,
AMIT MONDANI KELL”**
Kányádi Sándor költő
a Batthyány Iskola
vendége volt

A MAGYAR VADKAN
Gyurkovics Tibor
új könyvében
mindenki magára ismerhet

**MILLECENTENÁRIUMI
RENDEZVÉNYEK
AZ I. KERÜLETBEN**

**ÁPRILISTÓL EGY
SZÁZASÉRT**
lehet majd siklózni

Nemzetőr

Az 1848-as forradalom szellemét idén is fölidéztük becsülettel, a szabadságharc emlékét híven megőriztük, hogy jusson belőle unokáinknak is.

Most újra hétköznapok következnek, ahogy az már lenni szokott forradalmaktól és szabadságharcoktól mentes időben.

Dr. Domonkos Imre rajzolta azt a nemzetőrt, aki cimlapunkra tévedt a 148 évvel ezelőtti küzdelmekből, s hosszan elgondolkozik leszármazottai viselt dolgain, a mi mai magasztos eszméinken és kiseddel-játékainkon.

A március 15-i megemlékezések illő méltósággal zajlottak szűkebb hazánkban. A Magyar Kultúra Alapítvány Deák-termében Katona Tamás polgármester ünnepélyesen fogadta a kerület díszpolgárává Egerszegi Krisztina olimpiai bajnok úszónőt és Fischer Árpád helytörténészt.

Délután a Dísz téri honvéd-szobornál az I. kerület polgármestere a három alpolgármester kíséretében, a Fidesz–Magyar Polgári Párt, a Kereszténydemokrata Néppárt, a Magyar Demokrata Fórum, a Szabad Demokraták Szövetsége, a Munkáspárt, a Magyar Igazság és Élet Pártja, valamint a Honvéd Hagyományörző Egyesület helyezte el koszorúit.

A fáklyás felvonuláson idén is többezren vettek részt, ha nem is annyian, mint a legendás 1989-es vagy 1990-es ünnepek alkalmával. A Pénzügyőr Zenekar lelkesítő muzsikája, Szabad György emelkedett hangú beszéde, a Csík Együttes népzenei és néptánc produkciója, valamint Bánffy György szavalata sokáig emlékezetes marad mindazok számára, akik estéjüket a Dísz téren töltötték.

LAPOZGATÓ

ÚJ MAGYARORSZÁG

(1996. március 13.)

„Az I. Kerületi Polgármesteri Hivatal szeretné, ha a budai Várnegyedben megnyílhatna a nagyközönség előtt az egykori Táncsics-börtön épülete, így újabb történelmi emlékhellyel gyarapodhatna a főváros. A Táncsics utca 9. szám alatti kétszintes ház – udvarán a volt börtönépülettel – jelenleg az amerikai nagykövetség tulajdonában áll és lakóépületként szolgál. Táncsics rabhelyét kondícionálóteremként használják. A Várnegyed egyik legregebbi építményét az 1948. évi jóvátétel értelmében bocsátotta az amerikai nagykövetség rendelkezésére a magyar állam. Katona Tamás I. kerületi polgármester véleménye szerint, ha a visszavásárláshoz megfelelő ingatlant találnának, akkor nem lenne reménytelen a megegyezés.”

MAGYAR NEMZET

(1996. március 2.)

„Ha így haladunk, a város valamennyi régi negyede elveszíti a karakterét csak azért, mert mások anyagi érdeke így diktálja – haborgott Mödlné Roskovenszky Éva, aki a városvédők nevében kereste fel szerkesztőségünket. – Eltűnt a Tabán, a szemünk előtt bontják le Óbuda utolsó karakteres házait, eltűntek a hegyek, beépítették őket, most a Vízivároson a sor? S miért? Hogy egy háromcsillagos szálloda épüljön a világörökség részét képező Duna-partra? Növelve az amúgy is zsúfolt út forgalmát, s díszletté változtatva azokat a Corvin téri kis barokk házakat, amelyek az 1700-as évektől polgári otthonul szolgáltak?”

MAGYAR NEMZET

(1996. március 2.)

„Katona Tamás polgármester így gondolkodik: – Ha azt akarjuk, hogy ezek a házak szétrohadjanak, ezzel a huzavonával biztosan el lehet érni. Ha viszont rehabilitálni akarjuk, értelmesen, kulturális és kereskedelmi célra, akkor kell oda a szálloda. (...) Örökölttem egy építészeti problémát, amit meg kell oldani. A terv se nem jó, se nem rossz. Szükségmegoldás. A pesti oldalról jól oldja meg a problémát és jól illeszkedik a szomszédos házakhoz is. Az Országos Műemlékvédelmi Hivatal viszont folyton valamilyen ürügyet talál. Ettől sajnos a terv nem lesz jobb. (...) Egy becsületes, fantáziátlan terv, amelyért én nem lelkesedem – állapítja meg Katona Tamás.”

A BUDAVÁRI SIKLÓ SZÜLETÉSNAJPA

Százhuszonhat éves a Budavári Sikló, annak ellenére, hogy valójában csupán tíz esztendeje annak, hogy ez a masina siklott és kapaszkodott a meredek pályán a Várhegy oldalában. A valamikori sikló ugyanis Budapest ostromakor, majd 1945 után úgyszólván teljesen megsemmisült.

A megsérült kocsiparkot és a megmaradt gépészeti berendezéseket az 1950-es évek elvakult politikája kíméletlenül feldaraboltatta. Gerő Ernőék pótolhatatlan és egyedülálló közlekedéstörténelmi műemléket semmisítettek meg ezzel a tettükkel.

Ama hajdani gözsiklónk a világon másodikként létesült. Hasonló alkalmatosság csak egy akadt eladdig. S valójában a magyar főváros első gözüzemű közúti vasútja volt, megelőzve az 1874-ben megindult fogaskerekű vasutat is.

Ez az egykori „Budai Hegypálya” tulajdonképpen a „legnagyobb magyar” kisebbik fiának, gróf Széchenyi Ödönnek köszönhető. A siklopályán 1870. március 2-án utazhattak először a pest-budaiak a Széchenyi-Lánchíd budai hidfőjétől. A sikló engedélyezési terveit eredetileg Juraszek Ödön készítette el. Magát az építkezést Wohlfarth Henrik vezetőmérnök irányította, aki nagymértékben megváltoztatta a terveket. Akkoriban a sikló munkálatai mindössze másfél évig tartottak.

A ferde pálya miatt a bécsi Spiering-gyárban készült kocsikat három, lépcsőzetesen egymás fölé emelkedő fülkével alakították ki. Ez a világon szinte egyedülálló megoldás lett a sikló legnagyobb műszaki nevezetessége. Bécsből hozták a 30 lóerős gőzgépet is, de a gőzkazánok hazai gyártásúak voltak. A gőzgép az alsó állomáson kapott helyet. Ellenkötélre is szükség volt, mely a két irányba haladó kocsikat fentről kötötte össze. Így vált lehetővé a gravitációs energia kihasználása, mely a sikló működési elvének meghatározó eleme.

S hogy mennyire hibátlanul üzemelt az egykori gözsikló, azt jól példázza, hogy a 75 éves működése alatt csupán egyetlen baleset történt: 1896-ban, s az sem műszaki hiba folytán. A Budai Hegypálya méltán hirdette Magyarország fogékonyságát a műszaki újdonságok iránt. Akkoriban valóban elmondhattuk magunkról, hogy a világ élvonalában vagyunk, hogy nem maradtunk el a fejlődésben.

Amint a sikló járni kezdett, hamarosan utas nélkül maradtak a várbéli omnibuszok, hiszen népszerű lett az újdonságnak számító és valóságos világhírnévnek örvendő siklónk. Alig néhány év múltával már másfélmillió utast szállított évente. A második világháború idején, 1943-ban például kétfélmillióan vették igénybe a gözsiklót a Várban! Hogy a tarifákról is szót ejtsünk, nos 125 esztendeje az első osztályon (a középső kabinban utazók) 6, míg a másodosztályon 4 krajcárt fizettek a gözsiklón a menetjegyekért...

Napjaink Budavári Siklóját – 42 évi kényszerszünet után – 1986. június 5-én adták át a forgalomnak. Az új sikló már a korszerű technika hírnöke lett. A kocsikat húzó és eresztő kötelet 54 kilowattos teljesítményű egyenáramú villamosmotor hajtja, automatikus indítást és leállítást biztosítva. A vonóberendezés ezúttal a felső állomásra került. Hajtótárcsájának átmérője csaknem három méter. Az egyetlen vonókötél: mindössze alig 3 centiméter vastagságú drótkötél-fonat, ám ez a legnagyobb üzemszerű terhelés kilencszeresét képes fölvenni. Az egykori hegypálya hangulatát leginkább a rekonstruált kocsik idézik fel.

Egy irányban összesen 24 fő utazhat a siklón. A pálya jóformán megegyezik a korábbival. Hossza 101 méter, a legyőzött magasság-különbség 50 és fél méter, a pálya hajlás-szöge 30 fokos, a vágány normál nyomtávú és a korszerű ragasztott technológiával fektették le. A sikló működtetéséhez mindössze műszakonként négy fő szükséges. A diszpécsernél a menet vezérlése egészen a leállásig automatikusan történik. A villamosított sikló ugyancsak hamar népszerű lett, az újbóli megnyitás esztendejében, csupán fél év alatt 825 ezren utaztak rajta.

Ha már említettük a valamikori gözsikló krajcáros tarifáit, nem hallgathatunk a felújított sikló viteldjairól sem. 1987-ben csupán öt froncsit kértek a gyerekjegyért, és csak ennek a dupláját, egy tízforintost fizettek a felnőttek akkoriban. Nem ünnepontásként vetjük össze a nyolc évvel ezelőtti mindössze 10 forintos siklójegyet a mostani 80 forintossal. És áprilistól, mint hírlik, már 100 forintért lehet majd siklózni. Hiába, a sikló is halad a korrall... Lefelé és fölfelé egyaránt.

(dluho)

Naplórészlet

Átértékelődés

Március 6-án összeült a Várnegyed szerkesztését értékelő munkacsoport, melynek félévenkénti egybehívását a főszerkesztő kérte. Jelen volt minden önkormányzati frakció képviselője. Az elemző beszélgetés nyugodt, barátságos légkörben zajlott.

Hankó Ildikó (KDNP) úgy látta, hogy a lap nem szól mindenkire, nem eléggé hangsúlyos a szolgáltató jellege. Hiányolta a kerületi rendezvényekről szóló tudósításokat, az önkormányzat eredményeiről szóló beszámolókat. A műfajok arányait vizsgálva kifogásolta a publicisztika túlsúlyát.

Lovász László (MSZP), az Első Kerületi Figyelő felelős kiadója szerint a Várnegyed politikai véleményeket ad el, a kereszténydemokrata-MDF szövetségnek megfelelő tartalommal jelenik meg. Információtartalma csekély, csak a testület munkájáról számol be, arról is hiányosan. A tipográfia eklektikus, a díszítőelemek használata ötletszerű. Sok a helyesírási hiba.

Hammang Henrik (MDNP) olvashatóbbnak tartotta a lapot a korábbinál, de ő is hiányolta a közérdekű témákat feldolgozó riportokat.

Tisza Zoltán (SZDSZ) szerint a főszerkesztő udvari újságírásra vállalkozott és az ehhez tartozó értékeket közvetíti.

Főző Vilmos (Fidesz-MPP) dicsérte munkánkat, mert kialakult egy lapstruktúra. Osztotta azt az elképzelést, amely szerint több tudósítás, riport kellene, és kifogásolta a humorizáló megjegyzéseket.

Vecsey András (MDF) fájjalta az „Első kerületi életutak” című sorozat megszakadását és kérte, hogy az egyéni képviselők kapjanak bemutatkozási lehetőséget a Várnegyedben.

Koncz Mária, a polgármester tanácsadója kifejtette, hogy a lapban sok a rosszul megválasztott műfajú, túllírt írás. Esetenként túlteng az egyházi tematika, ez a szerkesztés figyelmetlensége. Túlzottnak tartotta a személyes hangvételt is, amely túlpolitizálttá teszi, átszínezi a cikkeket.

Az eszmecsere végén a főszerkesztő – személyes hangvételben – megköszönte a jótanácsokat, melyeket igyekszik megszívlelni. Hiszen amire vállalkozott ifjú kollégáival 1996 végéig, az a budai polgárok szolgálata.

Szokolay Zoltán

Nagyszerű nyílt napot tartott március 6-án a Kosztolányi Dezső Általános Iskola és Gimnázium. Aki csak ellátogatott a patinás intézménybe, elégedetten állapíthatta meg, hogy ott nemcsak oktatás folyik, de a testnek és léleknek harmonikus nevelése is. Néhány szülő azonban – bizonyára munkahelyi elfoglaltságai miatt – mégsem lehetett jelen, így arra kérték lapunkat, járjunk utána, milyen első osztályokat indít 1996. szeptember elsejével az iskola.

Érdeklődésünkre megtudtuk, hogy két első elemi osztály indul a Kosztolányiban: egy judo sporttagozatos és egy hagyományos tantervű.

A judo sporttagozatos osztályban az általános tantervű oktatáson túlmenően mindennapos testnevelésben részesülnek a nebulók (heti 3 testnevelés óra délelőtt és heti 2 judo edzés délután). Az ide jelentkezők részére az iskola alkalmassági és ügyességi próbát tart minden kedden és csütörtökön 17 órától 18 óráig a fiú tornateremben. A tehetséges sporttagozatos diákok a negyedik osztály elvégzése után az I. ker. Központi Sportegyesület igazolt versenyzői lehetnek. Mindkét osztály jeles negyedikes tanulói felvételi mentességgel folytathatják tanulmányaikat a Kosztolányi nyolcosztályos gimnáziumában.

Beiratkozás az első elemi osztályokba: 1996. április 18-án 8 órától 19 óráig és 19-én 8 órától 18 óráig. További információ kérhető személyesen (I. Attila út 135.) vagy telefonon (175-2282).

HIRMAG

Február 15-i ülésén határozott az I. Kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete az óvodák nyári zárva- és nyitva tartásáról. Eszerint az első turnusban (június 17-étől július 19-éig) zárva lesz a Nyárs utcai, a Dísz téri, a Toldy Ferenc utcai és a Lovas utcai óvoda, miközben nyitva tart a többi; majd a második turnusban (július 22-étől augusztus 23-áig) zárva lesz az Iskola utcai óvoda, a Brunszvik Teréz Óvoda, a Mészáros-Tigris utcai óvoda és a Logodi utcai óvoda, viszont újra üzemelnek azok, amelyek addig zárva voltak.

Megszűnt a 2-es autóbusz. A Főpolgármesteri Hivatal Közlekedési Ügyosztályának Tömegközlekedési Alosztálya (személy szerint dr. Rakovszky János főtanácsos, alosztályvezető) arról értesítette kerületünket, hogy a megszüntetés a kis kihasználtság miatt történt, s hogy az Apór Vilmos tér és az Erzsébet tér között az utazni vágyókat a 105-ös, valamint a gyors 4-es autóbusz-viszonylatok fogják kiszolgálni.

Megszűnik a 49-es éjszakai villamos. Arató Balázs főtanácsos, a Főpolgármesteri Hivatal Közlekedési Ügyosztályának vezetője arról tájékoztatta levelében Katona Tamás polgármester urat, hogy a BKV tartós alulfinanszírozottsága miatt idén is folytatódik a tömegközlekedés teljesítménycsökkentése. Ennek jegyében a 49-es éjszakai villamos viszonylatát autóbusszal váltják fel, várhatóan április elsejétől. Az autóbusz majdani útvonala nagyrészt igazodik a villamoséhoz. Az intézkedés előnye – írja Arató –, hogy a Krisztina körúton megszűnik a villamos által okozott zaj, hátránya ugyanakkor, hogy az autóbuszok a Krisztina körút helyett részben az Attila úton (az 5-ös busz vonalán) fognak közlekedni.

VÁRNEGYED

Az I. kerületi Önkormányzat lapja.
Megjelenik havonta kétszer.
Főszerkesztő: Szokolay Zoltán.
Felelős kiadó: Katona Tamás,
az I. kerület polgármestere.
Szerkesztés, nyomdai előkészítés:
Írmag Lap- és Könyvkiadó Bt.
Fotó: András Tamás.
Levélcím: 1676 Budapest, Pf.77.
Telefon/fax: 292-1961.
Nyomtatás: Károlyi és Társai Bt.

Ez az Ön kormányzata!

Nyolc napirendi pont szerepelt előzetesen a meghívóban, mely az I. Kerület Önkormányzatának március 7-i testületi ülésére invitálta választottjainkat. Senki sem gondolhatta azonban komolyan, hogy 300 perc alatt, azaz 17 órától 22 óráig sikerül minden előirányzott kérdésben megállapodásra jutni. Nem kevesebbet kellett volna ugyanis megtárgyalni, mint

1. a lakás- és vagyongazdálkodási tanácsnok (Dr. Bérczi László) beszámolóját;

2. az I. Kerületi Házgondnoksági Kft gazdálkodását és idej terveit;

3. az I. kerületi Önkormányzat 1996. évi költségvetését;

4. a korábban a Buda-Vár Rt bérleményét képező helyiségekre kötendő új szerződéseket;

5. a Déli pályaudvar – Krisztina körút – Feszty Árpád utca által határolt területre vonatkozó részletes rendezési terv módosítását;

6. a Déli pályaudvar melletti parkoló kiváltását;

7. céltámogatással megvalósuló egészségügyi gép- és műszerbeszerzések jövő évi tervét;

8. kérdéseket, interpellációkat.

A zsúfolt programra való tekintettel Katona Tamás polgármester a szokásosnál rövidebbre fogta napirend előtti mondkáját. Széchy Attila szocialista képviselő indítványozta, hogy a negyedik pont tárgyalásától álljon el a testület, de javaslata nem aratott sikert, a többség kintartott az eredeti napirend mellett.

Dr. Bérczi László (Kereszténydemokrata Néppárt) lakás- és vagyongazdálkodási tanácsnok lelkiismeretes munkát végzett az elmúlt évben. Feladatai közé tartozott többek közt a lakásépítéseknek a Fővárosi Önkormányzattal való egyeztetése, a nagycsaládosok lakáshelyzetének felmérése és javítása, az első lakáshoz jutás esélyeinek segítése, a lakáskarbantartás és -felújítás, valamint a vagyongazdálkodás műszaki, gazdasági és szervezeti színvonalának javítása.

A Szervezeti és Működési Szabályzat szerint a tanácsnokoknak félévente kell beszámolniuk az általuk felügyelt ügyekről. A kulturális ügyekért és a társadalmi kapcsolatokért felelős Vecsey András (MDF) február 15-én, Dr. Bérczi László pedig most, március 7-én tett eleget megválasztása óta először ennek a kötelezettségnek. Gecse Gábor (SZDSZ) meg is kérdezte: hol marad a harmadik tanácsnok, a költségvetési ügyekért felelős Erdősi László beszámolója.

Bérczi tanácsnok úr 14 oldalas, részletes, tartalmas tájékoztatót tett le képviselőtársai asztalára. Az anyag szóbeli kiegészítésekkel elmondta, hogy lakásépítésekkel kapcsolatos egyeztetési teendője tavaly sajnos nem akadt, mert az önkormányzatok Budapesten 1995-ben nem építettek lakást. Hangsúlyozta azonban, hogy nemcsak lakástügyekben, de minden témában szorosabb együttműködésre kell törekedni a Fővárosi Önkormányzattal.

Szociális kérdésekről szólván a tanácsnok úr hangsúlyozta a tetőtérbeépítési akciók jelentőségét és sürgette az újabb szociális lakáspályázat megjelenését, az üres lakások forgásának növelését. Megremegett a hangja, amikor arról számolt be, hogy a kérelmezők látogatása során olykor milyen elképesztő nyomort kénytelen tapasztalni.

A mostani szociális lakáspályázat értékelése folyamatban van, a 13 lakásra 144 pályázat érkezett, a 13 lakásból 9 egyszobás. Nyilvánvaló, hogy a kerületben lényegesen több olyan család, személy él, aki rászorulna arra, hogy segítsünk nyomorúságos lakáshelyzetén. Ehhez 13 szociális lakás kevés.

A beszámoló további részében, majd az azt követő vitában a lakáskarbantartásról és -felújításról, a Házgondnoksági Kft ténykedéséről, valamint a nem lakás céljára szolgáló helyiségekkel való vagyongazdálkodásról esett szó.

A pártfrakciók képviselői az elismerés hangján szóltak Dr. Bérczi László tanácsnoki munkájáról. A beszámolót a testület egyhangúlag fogadta el.

Nem volt ilyen háborítatlan az összhang a Házgondnoksági Kft. ügyvezető igazgatójának, Somogyi Ferencnének a beszámolója kapcsán. Többen megkérdőjelezték, hogy ésszerűen gazdálkodik-e a társaság, s hogy megfelelőek-e az 1996. évi működés tervezett pénzügyi irányzásai. Az előterjesztést a képviselők végül 15 igen szavazattal 5 ellenében és 2 tartózkodással fogadták el.

Ezután következett – már az iménti szavazás következményeit is magán viselve – az 1996. évi költségvetés vitája. Az ülés előtt többen azt jósolták, hogy ez a disputa áthúzódhat akár áprilisra is, a költségvetést csak többszöri nekifutásra fogadja majd el a testület. Nos, nem nekik lett igazuk, hanem a rendíthetetlen optimistáknak: a pénzügyi stratégiára vonatkozó nézetkülönbségek most is megmutatkoztak ugyan a Budai Polgári Szövetség pártjai és az MSZP-SZDSZ ellenzék között, ám az érvek és az ellenérvek alapos kifejtése után Katona Tamás 21 óra 25 perckor lezárhatta a vitát és következhetett a szavazás. Ez utóbbi eredményeképpen pedig elmondhatjuk, hogy 1996. március 7-e óta kerületünk azon önkormányzatok közé tartozik (nem sok ilyen van az országban egyelőre), amelyek a tárgyre szóló költségvetéssel rendelkeznek. Nálunk 13 képviselő mondott igent az idej büdzsére, 8 utasította el az előterjesztést és egyvalaki tartózkodott a szavazáskor.

Munkában az MSZP-frakció: balról Lovász László, jobbról Iványi Tibor

A költségvetés forrásoldalát idén is, akárcsak az utóbbi esztendőben, sajnálatos tények határozzák meg. Az állandó népesség arányában megosztott bevételek tovább csökkennek, mert hiszen csökken az I.kerületi lakosok száma is. Tavaly még 33 215 fővel számolhattunk, idén már csak 32 589-en maradtunk. Az állami támogatások körében emelkedett ugyan a finanszírozási normatíva, de egyes feladatok beépültek annak összegébe, így erre külön jogcímen nem kap a kerület már semmit, gazdálkodik ki, ahogy tudja. Az iskolai tanulók létszáma is kedvezőtlenül alakult a tavalyihoz képest. Növekszik a bevételünk – a tavalyinál ránk nézve hátrányosabb megosztási mód ellenére – az iparüzési, az idegenforgalmi adóból és a személyi jövedelemadóból. Az önkormányzat saját bevételei – a gépjárműadó kivételével – általában csökkennek.

Ami a kiadási oldalt illeti, a személyi juttatásokat országosan egységes jogszabályok határozzák meg, így ennek korrigálására az önkormányzatnak nincs lehetősége. Csak a társadalombiztosítási járulékok 44 %-ról 42,5 %-ra való csökkenése eredményez némi költségmegtakarítást. A dologi kiadások kialakítása az előzetesen elfogadott irányelv szerint történt. Az intézmények felmérték az áremelkedések vonzatát, s ehhez igazították előirányzataikat. A költségvetést előterjesztő polgármester szerint hosszú évek óta most sikerült részben eltérni a „bázis”-szemlélettől, mivel nem egységes százalékban határozták meg az emelkedést, hanem az ellátandó feladatokra koncentráltak. A költségvetés működési forráshányának orvoslására hitelfelvétellel kell számolni, de erre csak az első félévi gazdálkodás lezárása után, az eredmények ismeretében kerülhet sor.

Bérczy Antal alpolgármester

Gecse Gábor frakcióvezető bírálta a költségvetést

Summázva: a költségvetés egyensúlyát az állami támogatások, a megosztott bevételek és az Önkormányzat saját működési bevételei nem biztosítják. Kerületünkben is fokozódik tehát az a tendencia, amely országos szinten már általánosnak mondható: a működés, az életben maradás csak bizonyos fokú vagyonfeléléssel biztosítható. A probléma kezelésére a Képviselőtestület végül azt a javaslatot fogadta el, amely szerint az első félévben külső szakértők bevonásával „átvilágítják” a Polgármesteri Hivatal és az önkormányzati intézmények gazdálkodását, majd előterjesztést tesznek a megszorító intézkedések (létszámcsökkentés, ésszerűbb működtetés) módzataira. Ezzel egyidejűleg elkészül az Önkormányzat vagyongazdálkodási koncepciója is.

A vitában Gecse Gábor képviselő, az SZDSZ frakcióvezetője hangsúlyozta, hogy tavaly az önkormányzat csakugyan nem vett fel külső hitelt, de belsőt viszont igen.

– A megalapozatlan vállalkozások – folytatta Gecse –, hosszú időre bizonytalanná tették a költségvetést és megjósolható, hogy működési nehézségek lesznek. A vagyon nemsokára elapad, nem lesz miből finanszírozni a kiadásokat és akkor egyszerűen összeomlik a költségvetés.

Dióslaki Ferenc (SZDSZ) szintén úgy vélekedett, hogy nem kell ezt a költségvetést szétszedni, szétesik ez magától is. Hangot adott gyanakvásának: miszerint a visszafóglási kötelezettségnek (mely a korábbi belső átcsoportosítások következménye) az Önkormányzat nem tesz eleget.

Hasonlóan foglaltak állást a szocialista képviselők is. Széchy Attila a polgármesteri keretet kívánta volna szűkíteni, de javaslata végül nem szerzett elegendő hívet a teremben. Dávid Klára emlékeztetett arra, hogy ő, valamint Gecse Gábor már 1993-ban megfogalmazták azokat a javaslatokat (így a Házgondnoksági Kft előirányzatainak a költségvetésben való szerepeltetését), melyek most végre (és most először!) bekerültek az előterjesztésbe. A képviselő asszony hangjából nem az elégtétel büszkesége, hanem őszinte szomorúság csendült ki.

A költségvetés elfogadása és néhány lélegzetvételnyi (a dohányzók esetében pár slukknyi) szünet után az előbbiekhöz hasonló éles vitát gerjesztett azoknak az üzlethelyiségeknek az ügye, melyeket korábban a BUDA-VÁR RT bérelt az önkormányzattól és adott tovább – busás hasznot húzva – a tényleges használóknak. Mint ismeretes, néhány hónapja a történet új fordulatot vett. Ha áldozatok árán is, de a BUDA-VÁR RT-vel sikerült perren kívüli megegyezésre jutni, s a helyiségek tulajdonosaként az önkormányzat most közvetlenül az üzleteket, vendéglőket üzemeltetőkkel köthet bérleti szerződést. Ezeknek a szerződéseknek a tartalmáról, formájáról tárgyalt – akkurátusan, felelősségteljesen – a testület.

Néhány további napirendi pontot még sikerült megtárgyalni, de maradt bőven a március végi ülésre is. A télvégi éjszakába nyúló tanácskozás után ki-ki gyalog vagy autóval, de mindenki (a tudósító is) fáradtan igyekezett haza.

(Sz-y)

Tabáni változatok

Lapunkban is beszámoltunk arról, hogy 1995. október 5-i ülésén a Képviselő-testület elfogadta a Gellérthegy–Tabán Részletes Rendezési Terv programját. Ez volt a hatályos jogi szabályozás első lépcsője, most következik majd az októberi irányelvek alapján kidolgozott részletes RRT vitája és elfogadása.

Felkeresük a Tabán egyéni önkormányzati képviselőjét, **Vecsey András** (Magyar Demokrata Fórum), hogy véleményét kérjük tőle a körzetében tervezett változásokról.

Volt-e és lesz-e egyetértés a Gellérthegy és a Tabán sorsát illetően?

– Az előzetes munkálatok során a Műszaki és Környezetvédelmi Bizottság teljes összhangban dolgozott a Dr. Aczél Péter főmérnök úr által vezetett Műszaki Osztállyal, valamint a külső szakértői gárdával. Jómagam is, mint egyéni képviselő, igyekeztem bekapcsolódni a munkába. Mindez persze nem jelenti azt, hogy nem alakultak ki szakmai viták (mit sem ér az a rendezési terv, amelyik nem vált ki vitákat!), de a program igyekezett minden hasznos észrevételt és javaslatot figyelembe venni.

Mi az Ön véleménye a Kereszt utca lezárásáról?

Valóban kívánatos lenne sétáló utcává alakítani a Kereszt utcát, de a mai forgalmi viszonyok ezt sajnos nem teszik lehetővé. Az itt lebonyolódó forgalom nagyon enyhíti az Erzsébet híd irányába haladó Krisztina körúti zsúfoltságot. Egyetérték a Műszaki és Környezetvédelmi Bizottsággal abban, hogy korlátozni kell a Kereszt utca forgalmát. El tudnám képzelni például úgynevezett fekvőrendőrök kihelyezését, ami erősen csökkentené a behajtó autók sebességét, mérséklődne a balesetveszély. A behajtási tilalmat szerintem elegendő lenne csak a munkaszüneti napokra elrendelni.

A rendezési terv mely pontjaival vitakozna még?

A városképi szempontokat figyelembe véve nem támogatom a Rác gyógyszálló épületéhez kapcsolódó, a Hegyalja út felett a Tabánból a Gellérthegyi sétányhoz vezető gyalogos híd építését. Tudom, élő kapcsolat kell e két terület között, de én ezt föld alatti alagút nyitásával tartom megvalósíthatónak. S még valamit hadd említsek: egyre gyakoribb, hogy külföldi turistabuszok parkolnak a Kereszt utcában, a Czákó utcában. Szennyezik a környezetet, akadályozzák a forgalmat. Ezen a környéken én megtiltanám az autóbuszok parkolását.

(madarász)

A társasházak felújításának támogatása idén is folytatódik

Az I. kerületi Önkormányzat Képviselő-testülete 1996. március 7-i ülésén fogadta el az Önkormányzat idei költségvetését. Ennek eredményeként örömmel tájékoztatjuk a lakosságot arról, hogy az I. kerületi társasházak felújításának pénzügyi támogatására rövidesen kiírhatjuk az új pályázatot.

A társasházak felújításának támogatását elbíráló képviselői csoport március 12-én ült össze és véglegesítette azt a pályázati kiírást, amelyet a különböző bizottságok észrevételei alapján a Képviselő-testület március 28-i ülése hagy majd jóvá. A pályázati kiírás szövege a Várnegyed április 5-i számában jelenik majd meg. *(Rajtunk nem múlik! – a szerkesztőség)* Az önkormányzat ügyfélszolgálati irodájában (I. Krisztina körút 61/a) a jelentkezési adatlap, a kitöltési utasítás és a pályázati szöveg már április elsejétől díjmentesen beszerezhető lesz.

A pályázati feltételekben lényeges változás nincsen. A pályázat beadásához ugyanúgy társasházi közgyűlési határozat szükséges, mint tavaly. Különbség csupán annyi (ám ez nem lényegtelen), hogy amíg tavaly a jelentkezési lapot a közös képviselő egyedül írta alá akkor is, ha ő nem is volt tulajdonostárs, addig idén az ilyen esetekben két tulajdonostársnak is alá kell írnia a jelentkezési lapot.

Ami a felújítási munka befejezési határidejét illeti, nem ragaszkodunk az 1996. évi befejezéshez abban az esetben, ha a munka előkészítése miatt a befejezés csak 1997. május 31-éig történhet meg. Az előreláthatólag 1997-re áthúzódó munkákat éves bontásban ütemezni kell – és már 1996-ban el kell kezdeni.

A támogatás összegének felső határát 20 százalékkal tervezzük megemelni, azaz a tavalyi 50 ezer Ft/lakás érték helyett 1996-ban 60 ezer Ft/lakás érték jóváhagyását javasoljuk. Ehhez persze a testületnek is lesz még egy-két szava, de reméljük, elfogadják javaslatunkat.

A támogatás elbírálásánál előnyben szeretnénk részesíteni a jelentősebb mértékű felújítások támogatását. A lépcsőházak festése helyett a tulajdonosoknak és a közösségeknek egyaránt előnyösebb lenne, ha az aládúcolt szerkezeti részeket újítanák fel. Nem kívánjuk elaprózni a rendelkezésre álló összeget. Ezen elvnek felel meg az is, hogy különleges támogatást tervezünk nyújtani azon épületek homlokzati munkáira, amelyek városképi szempontból kiemelt helyen vannak és homlokzati kialakításuk sokkal gazdagabb, tagoltabb, mint az általános. Ez így igazságos, hiszen azon épületek felújításának költsége többszöröse, mint az egyszerűbb homlokzatúaké, a felújítási munka eredménye viszont gazdagítja, szépíti kerületünket. Példaként említem a Batthyány utca 67-es számú épületet, ahol 1995-ben nem vállalták az értékes homlokzat felújítását, s így a Világörökség részét képező utcakép szenvedett kárt.

A pályázat benyújtását két fordulóra tervezzük. Az első fordulón április 30-a, a második fordulón augusztus 31-e a beadási határidő. Az elbírálást a beérkezés sorrendjében, szakaszosan végzi a támogatást elbíráló képviselői csoport.

Reméljük, idén is sikeres lesz a felújítást támogató akció.

Dr. Bérczi László

(a társasházak felújításának támogatását elbíráló képviselői csoport koordinátora)

Fűtőkorszerűsítési átmeneti segély kapható

A Képviselő-testület február 16-i ülésén elfogadta az 1/1996. (II.16.) Kt. sz. rendeletét. Ennek a jogszabálynak a célja az, hogy elősegítse a háztartási tüzelőolaj-fűtésű háztartások gázfűtésre való átállítását. A rendelet hatálya mindazokra kiterjed, akiknek a lakóhelye vagy tartózkodási helye Budapest I. kerületében van, vagy életvitelszerűen a kerületben laknak és az általuk itt lakott lakás fűtése részben vagy egészében háztartási tüzelőolajjal történik. A szociális célú hozzájárulás terhére fűtőkorszerűsítési átmeneti segély illeti meg azt a családot, amely más (gazdaságosabb) fűtési módra tér át és az átalakítás költségeit teljes egészében nem tudja vállalni.

Kerületünkben az átmeneti segélyt természetben biztosítják, azaz a gázfűtés megtervezése és kivitelezése által. Ettől – különös méltánylást igénylő esetekben – el lehet térni. Az átmeneti segélyt – a Népjóléti Bizottság javaslata alapján – a polgármester állapítja meg. A lapunk mellékletét képező Önkormányzati Értesítő legközelebbi száma a rendelet teljes szövegét közli.

(varga)

Az I. kerület díszpolgárai: Egerszegi Krisztina és Fischer Árpád

Nemzeti ünnepünkön két kiváló személyiség vehette át a Magyar Kultúra Alapítvány Deák-termében az I. kerület díszpolgárának járó oklevelet. A kitüntető cím adományozásáról még 1992-ben alkotott rendeletet az Önkormányzat, de odaítélésére csak az elmúlt év december 14-én tartott testületi ülésen került sor. Ez a megtisztelő cím adományozható azoknak a magyar vagy külföldi állampolgárságú személyeknek, akik közvetlenül vagy közvetve hozzájárultak a kerület tekintélyének, jó hírnevének növeléséhez.

A Képviselő-testület két személyt talált méltónak a cím viselésére: Egerszegi Krisztina olimpiai bajnoknőt és Fischer Árpád helytörténészt. A kerület képviselői, a meghívott vendégek és kerületi polgárok jelenlétében Katona Tamás polgármester felolvasta a díszpolgári oklevél archaikus stílusban megírt szövegét.

Egerszegi Krisztina „eddigi sportolói pályafutásával, az edzéseken tanúsított szorgalmával, a versenyeken elért sikereivel nemcsak magának szerzett dicsőséget és megbecsülést, hanem koronázó városunknak is, amelynek krisztinavárosi negyedében született, felnőtt és iskoláit látogatta” – szözl az indoklás. A világhírű sportolónő pályáját Gallov Rezső államtitkár, az Országos Testnevelési és Sporthivatal elnöke ismertette.

Fischer Árpád helytörténészt, kerületünk másik kitüntetettjét, csak „tanár úr” néven ismerik az itt élők. A díszpolgári oklevél indoklása szerint „egész életét a kerület múltja megismerésének, hagyományai felkutatásának, régi emlékei, jól bevált szokásaik megmentésének és fenntartásának szentelte”. Fischer tanár urat Dr. Kanyar József, az Országos Honismereti Társaság díszelnöke köszöntötte.

A díszpolgári címmel különféle kiváltságok járnak, például nevük fölkerül a Polgármesteri Hivatal bejárata mellé elhelyezendő táblára.

A két első kerületi díszpolgár meghatottan mondott köszönetet a megtiszteltetésért, s a jelenlévők egy könnyező olimpiai bajnoknőt és egy elcsukló hangú idős tanárt ünnepelhettek. A hagyományokkal így módon is törődő kerületben nemcsak díszpolgárnak, de polgárnak lenni is büszkeség.

Hankó Ildikó

HÍRMAG

Március 11-én, hétfőn este megkönnyebbülten sóhajtottak fel a budai autósok: visszaállt az eredeti forgalmi rend a Hegyalja úton és a BAH-csomópontnál. Mint arról már a Várnegyed korábbi számaiban is beszámoltunk, a gellérthegyi víztározóhoz vezető új főnyomócső megépítése miatt vált szükségessé a forgalomkorlátozás és életünk feledhető részévé a Hegyalja úti torlódás, túlköelés, idegeskedés. Akadtak olyan gépkocsivezetők is, akik türelemmel viselték a megpróbáltatásokat. Nekik lett igazuk: a munkálatok a tervezettnél hamarabb befejeződtek, felfestették az útburkolati jeleket, visszahelyezték az eredeti táblákat és visszatérhetett minden a régi kerékvágásba.

A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara „HÍD” Szolgáltató Irodája (1016 Budapest, I. Attila u. 13/b) előadás-sorozatot szervezett vállalkozóknak „keddkamara” címmel. Legutóbb, 19-én a Magyar Nemzeti Bank árfolyam-politikájáról és a kereskedelmi bankok refinanszírozásáról volt szó. A hátralévő két előadás időpontja és témája: március 26-án 14 órai kezdettel a vállalkozási biztosításokat, míg április 2-án 14 órakor a közbeszerzési törvénnyel és annak végrehajtási utasításával kapcsolatos tudnivalókat ismertetik. Helyszín: a HÍD-iroda.

Egyirányúsították a Donáti utcát a Fazekas utcától a Vám utca felé, mert cserélik a gázvezetékét. A Váralja utcában, a 3-as számú ház előtt, ugyancsak építkezés miatt, a forgalom váltakozva és lassan haladhat.

Az I. Kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete – az elfogadott 1996-os munkaterv szerint – márciusban megtárgyalja az önkormányzati tulajdonban lévő garázsok értékesítéséről szóló beszámolót, a nem lakás céljára szolgáló helyiségek értékesítéséről szóló koncepciót, illetve az I. kerületben lévő önkormányzati tulajdonban lévő tetőterek hasznosításának lehetőségeit. Április végére várható, hogy – a nemrég meghirdetett pályázat eredményétől függően – új jegyzőt neveznek ki a Polgármesteri Hivatal élére.

Lapunk mostani számából technikai okok és anyagtorlódás miatt kimaradt az új keresztrejtvény.

Rejtvényfejtő olvasóink bocsánatáért esedezve ígérjük, hogy áprilisban kárpótoljuk őket!

A budavári cserkészekről

A budavári cserkészcsoport 1990 őszén alakult meg Marton Tamás és Némethy Márta cserkésziparancsnokok vezetésével. A „szent mag” már korábban is harcedzette magát különféle cserkésztáborokban, míg végül megtelepedtek Buda várában.

Itt választották maguknak a 16. Levente nevet, melyet utóbb felcseréltek a patinásabb csengő „A BUDAVÁRI 32. DÉVAI BÍRÓ MÁTYÁS cserkészcsoport” névre. Mint ismeretes, Dévai Bíró Mátyás a XVI. században élt, humanista műveltségű, jeles prédikátor volt.

A csapat jelenlegi taglétszáma 30 körül van, a nyári táborban legutóbb 28-an vettek részt, a foglalkozásokra azóta 6 alsó tagozatos, 8-10 felsős és 10 gimnazista jár. Hogy kik ők? Elsősorban a vári gyülekezet tagjai, és nem utolsósorban vári lakosok. Felekezeti kirekesztés nincsen, a többséget alkotó evangélikusok mellett van katolikus és református cserkész is.

A cserkészek minden hét péntekjén találkoznak a mostani csapatparancsnok, Némethy Márta vezetésével, aki az életben betöltött egyéb fontos teendői mellett (ifjú feleség is nemrég óta) mindig szakít időt arra, hogy két turnusban foglalkozzék a gyerekekkel: külön a kisebbekkel és a nagyobbakkal.

Nyaranta a budavári cserkészek táborozni mennek: általában tíz napra, s mindig Magyarország más tájékát fölfedezve. A csapat kirándulókéde az évek múlásával csak fokozódik. Bejárták a hazát szel-tiben-hosszában: a nógrádi tájtól a Mecsekig (Püspökszentlászlóiig). Voltak a Pilisben is (Csikóváralján), valamint a Zempléni hegységben (Mogyoróskán). Vándortábor tartottak az Őrségben, biciklis tábor a Bakonyban. Idén – reményeik szerint – a Börzsöny lesz az úticéljuk. A legaktívabbak jutalma pedig az erdélyi túra.

A szülőkkel való jó kapcsolat jegyében minden évben kétszer – ősszel és tavasszal – egy-egy napos „kulcsosházás” túrra mennek, ahol az édesapák és édesanyák is élvezhetik a természettel való találkozás örömeit és a közösség lélekiemelő erejét.

S hogy mi mindenről esik szó a foglalkozásokon? Például a cserkésztudományról (melybe beletartoznak a Morse-ábécé, a rovásírás rejtelmek, a tájékozódással, az irányító használatával kapcsolatos tudnivalók is). A kisebbek mostanában Budapest nevezetességeivel ismerkednek. Különös figyelmet szentelnek a történelemnek és a népdaltanulásnak. Az énekléshez – a kamaszkorhoz közeledvén – olykor még kevés a bátorságuk, de a passzív népdalkincsünk gazdag.

A csapat anyagi bázisát jelenleg csupán a parancsnok zsebpénze képezi. Terveik megvalósításához ezért szívesen elfogadnak minden támogatást, legyen az akár milyen csekély összegű, ha szívből jövő. Az adományokat az alábbi címre lehet elküldeni: Budavári Evangélikus Gyülekezet Alapítvány, I. Tancsics Mihály u.28. Számlaszám: 10600137-91332923-70020012. A megjegyzés rovatban feltüntetendő: „a cserkészcsoport céljaira”.

Képünkön az 1992-es csikóváraljai táborozás alkalmával készült rajzos képeslap látható.

(B.Zs.)

A MAGYAR VADKAN

A kerületünkben élő neves író, Gyurkovics Tibor legújabb könyve viseli ezt a talányos címet: „A magyar vadkan”.

A szép kiállítású kötetet Eigel Istvánnak a szerzőről készült grafikai díszítik. Míg a rajzokat nézegetjük, nem kerülhet el bennünket a gondolat: jól sejtette Van Gogh, Rembrandt, s a többi portréfestő, az embernek száz arca van, főként akkor, ha felelősen gondolkodik. Aki figyelemmel kíséri Gyurkovics pályáját, vagy akár csak a Lyukasóra című tévéműsort, az már tudja, mire számíthat a könyvben. Humánumra. Humanizmusra – ha ez a szó itt és egyebütt nem anakronizmus a fogyasztói társadalomban.

Mit tud Gyurkovics Tibor?

Tudja, hogy a demokrácia rossz. Bár ez a legjobb rossz, de talán a magyar változat különösen javításra szorul. Lám-lám, hisz most is úgy adódik a kifejezés, mint egy amerikai film magyarításánál.

Gyurkovics tudja, milyen terhet jelent a történelem. Illyés „Egy mondat”-át ironikusan átfogalmazza, s az olvasó máris érzi a fájdalmat, melyet az 1989 után egymásnak eső ötvenhatosok vad szópárbajai hallatán érez az ember.

Gyurkovics tudja, hogy ez az egész nem is ekkor kezdődött, hanem már 1945-ben. Nem is 1945-ben, de a Kis-Trianon palotában. Ez is fáj neki, az elszakadtak harca fennmaradásukért. Bölcsessége azonban nem enged a kisszerű retorikának. Tudja, hogy lehetséges egy békésebb út is: ezt keresi. Tudja, hogy Bosznia mindünk közös felelőssége. S legfőképp: ezt meg is tudja írni, anélkül, hogy üres szólamná válnának szavai.

Hogyan lehet ezt megírni?

Gyurkovics taktikája egyszerű: az írónia borbélytányérjával védelmezi magát, holott tudja, sőt velünk is tudatja, hogy a sebek attól még sebek maradnak. S ki tudja, vége lesz-e a megpróbáltatásnak. Mert erről is kell beszélni. Hogy mi köze például a japán gazdaságnak az amerikaihoz, és nekünk a japánokhoz, és egyáltalán. A világ ezredvégi „viselt dolgairól” – sugallja Gyurkovics – beszélni kell.

Ő tiszteli az embert. Legjobban azt, akiről éppen szó van. Ezért megmondja neki a véleményét. Nagy kincs manapság, ha olyan ember osztja meg velünk a gondolatait, akire érdemes hallgatnunk. S ha nem is fogadjuk el minden szavát, de elgondolunk rajta. Ami pedig a nyelvezetét illeti: magyarul úgy tud, mint kevesen.

A magyar vadkan

A vadkan persze jelkép. Állítólag egy felirat volt látható valahol valaha: „Ez a vadkan terítette le Zrínyi Miklóst”. Gyurkovics azt írja: van egy általános, nagy magyar vadkan, mely leteríti a jobbkat, rosszabbakat, kicsiket, nagyokat. Ez a vadkan a rendszerváltás után újra növekedni kezdett. „Gyűlölettel táplálják. Így bárkire ráusíthatják. Ezt a megosztottságot egyetlen ország szellemisége sem viselné el.”

N.N.

Macera Mór, Jezovics és a többiek álnevei mögött maga Gyurkovics Tibor rejtezik a könyvben. Így folytathat párbeszédet önmagával, így vallhatja meg a maga kételyeit, rémképeit, eszményeit, legszemélyesebb élményeit. Ez a könyv nem lehet „csak” irodalom. Minden sora kapcsolható hozható valamilyen mai viszonylatunkkal, s így többértelművé válik.

A műfaj: publicisztika. Am regénynek is nevezhető. A kor regénye, mely percről percre újrairódik, új értelmezéseket nyer.

A könyv olvasása feltárás. A talán létező kollektív lelkiismeret feltárása. Remélhetőleg minél többen megpróbálkozunk vele, s olyikunknak talán sikerül fel is fedezni. Jó ásatásokat!

Váradai Péter

Elegancia

Hadd kezdjem az emlékezést egy régi történettel. Tolnay Klári nem tudta megállni, hogy rá ne piritson ifjú kollégájára, mikor az „modern” külsővel jelent meg a próbán:

– Édes fiam, hogy nézel ki? Szőrös vagy, kopott, gyűrött! Így nem járhat egy színész!

– Ne tessék haragudni, Klári néni, de ez a divat!

– Látnod, ez a szomorú! Régen egy színész nem *követe*, hanem *diktálta* a divatot!

Tolnay Klárinak igaza volt. Hajdan nemcsak a nőszíveket tipró „bálványok” (Jávor, Uray és a többiek) adtak az eleganciára, de a „komédiások” is: Latabár, Dénes György, Pethes, sőt még Csontos is, habár a hozzá hasonló, korpulens személyiségek általában hajlamosak a slamposagra.

Csontos azok közé a „várlakók” közé tartozott, akik nem szeretnek hegyet mászni. Így aztán a Vár tövében, az Attila utcában lakott. Gyakran sétálgatott a Vérmezőn, elegánsan, magányosan, megközelíthetetlenül. Csak a színpadon volt komédiás, az utcán főúrként viselkedett. A népszerűséget nem élvezte, az őt inkább zavarta.

Már óvodás koromban ismertem a filmvászonról. Az első film, amit láttam, a János vitéz volt, s abban ő játszotta a francia királyt, de láttam Hyppolitként és más szerepeiben is. Egyszer aztán – minden bátorságomat összeszedve – odaléptem hozzá és kértem tőle egy autogramot. Válasza kiábrándító volt:

– Menjen a fenébe!

Legközelebb megint megpróbáltam, hátha jobb kedve van, de a válasz ugyanaz volt: „menjen a fenébe”.

Anyám (mert hiszen mindez az ő kiséréte mellett történt) ekkor megígérte, hogy ha még egyszer ilyen kínos helyzetbe hozom, leken egy pofont. Am én e figyelmeztetéssel mit sem törődve, legközelebbi találkozásunkkor kiteptem a kezem anyáméból, s ismét lerohantam Csortost.

És lám, megtörtént a Csoda: a Mester nagykegyesen odakanyarította nevét a noteszbe, aztán megkérdezte:

– Naaa, fiatalember, most örüül?

– Nagyon!

– Helyes. Akkor *most* menjen a fenébe!

De ebben a mondatában annyi kedvesség, annyi szeretet volt...

Mert nemcsak az számít, hogy ki mit mond, de az is, hogyan mondja. És aki testben és lélekben elegáns az nem is tud bántani.

Szuhay Balázs

Millecentenáriumi rendezvények az I. kerületben

Honfoglalásunk 1100 éves évfordulója alkalmából a Polgármesteri Hivatal Közoktatási osztályának dolgozói, Dr. Kiszely István alpolgármester irányításával összeállították az I. kerületi helyszínekre tervezett rendezvénysorozatok, kulturális események, kiállítások előzetes programját.

A kínálat gazdag, s ez minden budavári, vízivárosi, tabáni és gellérthegyi polgárt örömmel tölthet el, a Millecentenáriumi esztendejében joggal érezhetjük, hogy legszűkebb hazánk a magyar művészeti élet, tudomány, kultúra központja lett.

A rendezvényterv hiánytalan közléséhez a Várnegyed mellékletére lenne szükség, ennek megjelentetésére sajnos most nem vállalkozhatunk. Lapunk minden számában közöljük azonban – szívélyes invitalásként – a következő néhány hét programját, ezzel is segítve olvasóinkat a tájékozódásban. Az összeállítás 1996. március 1-jén zárult, ezért nem zárható ki a későbbi műsorváltozások lehetősége sem. Reméljük, számos olvasónkkal találkozzunk majd a helyszíneken is.

Az első tavaszi hónap bizonyára a képzőművészeti események és a történelmi kiállítások révén válik emlékezetessé.

Március 7-én nyílt és **április 21-éig** látható a Hadtörténelmi Múzeumban (Tóth Árpád sétány 40.) a **honfoglaló magyarság kézművességét és hagyatékait** bemutató kiállítás.

Március 14-étől szeptember 30-áig tekinthető meg a Budavári Palota „C” épületében a **Nagybányai Iskola** centenáriumi kiállítása, melyet a Magyar Nemzeti Galéria rendezett.

A Budapesti Történelmi Múzeumban (Budavári Palota, Szent György tér 2.), **március 19-étől az utolsó királykoronázás képeit** mutatják be.

A Ludwig Múzeumban (Budavári Palota „A” épület) **március 21-étől május 19-éig** látható az IRWIN-kiállítás.

Honfoglaláskori jelmezés játékban vehetnek részt a gyermekek **március 30-án**, vasárnap 10 órától a Budapesti Történelmi Múzeumban. A játék témája ezúttal eleink családi élete lesz.

HIRMAG

A Lánchíd Galériában (I. Lánchíd u. 5.) március 15-én délután nyílt meg **Tevan Margit** ötvösművész és **Engel Tevan István** grafikusművész kiállítása. A megnyitó alkalmával Vámos-Lovay Zsuzsa, az Iparművészeti Múzeum főigazgató-helyettese méltatta a két művész munkásságát. A kiállítás március 24-éig tekinthető meg, hétköznap 10-től 18 óráig, szombaton 10-től 14 óráig.

Az iskolába csalogató **Gergely-járás** régi szép népszokását elevenítették fel játékkal a Krisztinavárosi Általános Iskola nebulói március 12-én 16 órakor a Mikó utcai játszótéren, az arra járók nem kis csodálkozását és örömét váltva ki ezzel.

Különös hangulatú képek láthatók az Angelika Irodalmi Kávéház Galériájában is (I. Batthyány tér 7.). Március 3-án nyílt meg és 30-áig várja a látogatókat **Máder Indira** falikárpit-tervező iparművész kiállítása. Máder Indira idén lesz 30 esztendő, hat éve szerzett mesterfokozatú diplomát a Magyar Iparművészeti Főiskola Mesterképző Intézetében, s azóta számos hazai és nemzetközi elismerésben részesült. Az Angelikában látható alkotások ihletője a hit, a mítoszok világa, a Biblia és a keleti világ boldog sejtelmessége.

A megnyitó ünnepség alkalmával a közönség hallhatta Hollós Máté zeneszerző Ünnepi albumlap című művét, melyet gondokán Kuszai Huszain Mahdi adott elő.

Március 17-én, vasárnap délután a Zeneakadémia nagytermében léptek fel az **I. kerületi Zeneiskola** növendékei. Az ünnepi hangversenyt a Millecentenáriumi alkalmából rendezték. A műsor magyar szerzők műveiből állt: Balassa Sándor, Bartók Béla, Borsody László, Farkas Ferenc, Hodula István, Kodály Zoltán, Ligeti György, Liszt Ferenc, Szelényi István, Thern Károly, Weiner Leó művei hangzottak el. A Zeneiskola növendékein és kórusán kívül a hangversenyen közreműködött még a Lisznyai utcai Általános Iskola kórusa és a Budapesti Ifjúsági Gitárzenekar is.

A vízivárosi Toldy Ferenc Gimnáziumban is hamarosan feltámad egy régi hagyomány. Hajdan (pontosabban 1867. február 1-je óta) egy puskalövés jelezte a delet az iskola és a környék lakói számára. Most az önkormányzat segítségével egy kiságyút szereznek majd és működtetnek időjelzés céljából.

A tuberkulózis elleni küzdelem világnapja: 1996. március 24-e!

Az Egészségügyi Világszervezet, a WHO március 24-ét „Tuberkulózis Világnappá” nyilvánította. 114 esztendővel ezelőtt, 1882. március 24-én ismertette előadásában Robert Koch a tbc kórokozójának felfedezését. Sokáig úgy tűnt, az emberiség sikeresen megvívja harcát ezzel a kórokozóval. Manapság viszont mintha ismét vesztesre állnánk: világszerte romlik a tuberkulózis helyzet. A világ népességének egyharmada (kb. 1,7 milliárd ember) esett már át tbc-s fertőzésen. Közülük évente 8 millióan megbetegszenek és csaknem 3 millióan meghalnak tbc-ben.

A legsúlyosabb a helyzet a fejlődő országokban, de a járvány azoknak az államoknak a lakosságát sem kíméli, ahol fejlett egészségügyi ellátás van.

A tuberkulózis elleni küzdelmet a második világháború után a magyar egészségügy sikertörtéjeként könyvelték el. Az ötvenes évek elején évente 30-35 ezer tbc-s megbetegedés volt, s ezek között 5 ezer fölött volt a gyermekek száma. Igen magas volt a halálozás is. A helyzet négy évtized alatt alaposan megváltozott! 1990-ben például már 3658 megbetegedés volt (köztük csupán 10 gyermek) és tbc-ben egyetlen gyermek sem halt meg. A látványos javulás elsősorban a tüdőgondozó hálózat kiépítésének, kórházi ágyak létesítésének, az újszülöttek és a kisgyermekek BCG-oltásának, az évenkénti kötelező tüdőszűrésnek és – nem utolsósorban – a gyógyszerek ingyenes biztosításának volt köszönhető.

Az emberiség számára az első figyelmeztető jel az volt, amikor 1985-ben az Amerikai Egyesült Államokban a járvány kedvező alakulása megfordult. A következő években másutt is hasonló jelenséget tapasztaltak és 1991 óta nálunk is egyre többen betegednek meg tbc-ben. 1995-ben 4338 beteget regisztráltak, többségük már súlyos állapotban volt, amikor orvoshoz fordult.

Az emberek többsége sajnos nem fordít kellő figyelmet egészsége megőrzésére, a tuberkulózist nem tekintik reális veszélynek. Évről évre kevesebben vesznek részt a tüdőszűrésen, az ismételt felszólításokat zaklatásnak, „személyiségi jogaik” megsértésének tartják. Tünetek esetén sem fordulnak orvoshoz. Felelőtlenségük következtében hosszú hetekkel, hónapokkal késik a betegség felismerése, s ezalatt nemcsak a beteg állapota romlik, hanem környezetét, családtagjait, munkatársait is megfertőzi.

A tuberkulózis sajátossága, hogy a teljes gyógyuláshoz több hónapos kezelésre van szükség. A fertőzőképesség megszűnése után a kórházból hazaengedett betegek közül sokan nem szedik rendszeresen a gyógyszerüket, elhanyagolják az ellenőrzést. Így a betegség kiújulhat és megjelenhetnek a gyógyszereknek már ellenálló kórokozók is.

A késve felfedezett és a visszaeső betegek több embert fertőznek meg, a több fertőzöttből több lesz a beteg, s ezt a folyamatot nem könnyű megállítani. Növeli a veszélyt az anyagi-szociális helyzet romlása is. Tény: a tuberkulózis elsősorban a társadalom perifériájára szorult embereket veszélyezteti, de nemcsak őket. A tbc fertőző betegség és senki sem érezheti védettnek magát.

Vajon van-e megoldás? Ha összefogunk, igen. Reménykeltő, hogy a fővárosban a hajléktalan tbc-sek részére átmeneti otthon nyílt, hogy gyógykezelésük idejére biztosítva legyen ellátásuk, megfigyelésük.

A legfontosabb mégis az lenne, hogy az emberek végre megértsék: a tüdőszűréssel saját maguk és szeretteik egészségét, munkaképességét védelmezzik. Március 24-e, a tuberkulózis elleni küzdelem világnapja idén vasárnapra esik. Másnap reggel azonban már indulhatunk is a tüdőszűrésre!

(K.F.)

ANGELIKA KÁVÉHÁZ

Kellemes találkahely
Irodalmi kávéház
Havonta kisgaléria
Házi cukrászat

Angelika VÁR!

Hazavihető cukrásztermékek

I. Batthyány tér 7.

Telefon: 212-3784

HABAKUKK

Alapítványi
Óvoda és Iskola
felvételt hirdet
ovis csoportjaiba
és 1., 2., 3. osztályaiba!
Német kéttannyelvű
oktatás kislétszámú
csoportokban.
1022 Budapest,
Marczibányi tér 12.
Telefon: 212-57-88

Redőnyök fából, fémből, műanyagból. Reluxák. Légszigetelés ajtóra, ablakra. Biztonsági rácsok. Ajtómegecsítések. Hevederzárak. Harmonikaajtók. Szalagfüggönyök. Motoros, távirányítós garázkapuk. Faliszéfek. Vasredőnyök. Detektív-rácsok. Riasztórendszerek. Amerikai törhetetlen üveg.

IM RICH Zoltán
1022 Budapest,
Felvinci u. 6.
Telefon: 115-0768

DIGNITAS orvosi rendelő

IDENTITÁS (önazonosság) és SZEXUÁLIS ZAVAROK, ADDIKTOLÓGIAI (alkohol és drogfüggőség) PROBLÉMÁK egyéni és csoportos kezelése.

RELAXÁCIÓ és PSZICHOLÓGIAI TESZTEK.

Rendelés: kedden 18 órától 20 óráig, szerdán 10-től 12 óráig, pénteken 18 órától 20 óráig. 1011 Budapest. Jégverem u. 6. I/6.
Telefon/fax: 201-7333. Mobil telefon: 06 20 411-370

Az I. kerület Mészáros utca 46-ban épülő
64 és 74 m²-es új lakások tulajdonjoga
a vételár 20 %-ától lekötendő!

Telefon: 1760-487 és 06-30-403968

VÁRNEGYED

HIRDETÉSFELVÉTEL TELEFONON
HÉTKÖZNAP DÉLUTÁNONKÉNT: 292-1961;
FAXON BÁRMIKOR: 292-1961.

Személyesen: minden szerdán 15 órától 17 óráig
a Polgármesteri Hivatal képviselői szobájában,
valamint munkaidőben a Polgármesteri Hivatal
I. emelet 29-es szobájában.

Apróhirdetések

VIA autósiskolánál személygépkocsi-, motor- és segédmotorvezetői tanfolyamok folyamatosan indulnak. Kedvezmény: ingyenes felkészítés elsősegélynyújtás vizsgára. Telefon (üzenetregizitő): 155-46-89.

Építőmester műemlék házak, lakások felújítását vállalja. Rövid határidő! Pontos munkavégzés! Telefon: 285-4222, Valkusz.

Angol felsőfokú és német alapfokú nyelvtudással, számítógépes ismeretekkel, a PSZ Főiskola esti tagozata mellett 6 óras vagy rövidített állást keresek. Póray Regina (25). Telefon: 341-4315, késő este: 175-1785.

Magányos, kulturált idős hölgynek vagy úrnak szívesen lennék segítségére: társalgás, felolvasás, sétáltatás, ügyei intézése, utazáshoz kísérlés, stb. Tiszta szándékú, értelmiségi, az I. kerületben saját lakásában élő, özvegy, nyugdíjas hölgy vagyok. Válaszokat e lap címére (Írmaq Bt 1676 Budapest, Pf.77.), „Becsületes” jelígre kérem.

74 éves, jó külsejű, szép belső tulajdonságokkal, lakással rendelkező, rendezett körülmények között élő, kulturált özvegyasszony hasonló egyén választ várja, aki szintén szeretné, hogy valakinek fontos legyen, s további életét magányosság helyett egymást szeretve és segítve, kellemesen óhajtana élni. „1996-Várnegyed” jelígre a szerkesztőségbe várom a választ.

Redőny, relaxa, szalagfüggöny, harmonikaajtó készítése, javítása műhelyáron. Tel.: 11-18-378.

Redőny, relaxa, roletta, szalagfüggöny, harmonikaajtó készítése méltányos áron. Telefon: 18-73-776; 13-41-879.

Szalagfüggöny, harmonikaajtó, roletta, redőny, relaxa 3 munkanap alatt. Telefon: 405-41-71.

I. kerületi társasház takarító munkakörbe felvételt hirdet. Jelentkezés telefonon: 1169-432, esténként 18 és 19 óra között.

Könyvelést, mérlegkészítést, adóbevallások elkészítését vállalja mérlegképes könyvelő. Telefon: 175-2876.

Reprezentatív ülögarnitúra és könyvszekrény eladó: 212-4826.

Budai, belvárosi ingatlanokat keresünk bérlésre, eladásra, igényes ügyfeleinknek. Telefon: 214-1843, GREEN BELT.

Miniatur régiségbolt készpénzért vásárol antik bútort, festményt, ezüstöt, szőnyeget, dísz tárgyakat. Telefon: 201-93-48. I. kerület, Attila út 101.

I. kerületi lakásokat, házakat, villákat keresünk értékesítésre, korrekt feltételekkel, teljes körű ügyintézés-sel. Telefon/fax: 1858-336. **MONTIS ingatlan-iroda,** 10-től 18 óráig.

Teljes körű ingatlanközvetítés: Budapest, II. ker. Kapás u. 31. Telefon: 155-0054.

PRODUKT Építőipari, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft vállalja társasházak, középületek (műemlék épületek is) teljes felújítását, átalakítását. 1068 Budapest, Király u. 112. Tel./fax: 322-4240.

Keresek 100 m² feletti öröklakást Attila út, Horváth kert, Vermező környékén. Adok 80 m²-est (esetleg garzont is) ugyanott, megegyezéssel. 1189-330.

Megbízható, fiatal, értelmiségi házaspár megfelelő garanciákkal életjáradéki szerződést kötne (ottlakás nélkül) lakásra, telekre, családi házra. Telefon: 136-76-99.

Önkormányzattól vásárolt Mária-téri öröklakásomat (2 szobás, étkezős, V.emeleti, déli, panorámás, telefonos) nagyobb vári vagy környékbeli önkormányzatra cserélném. Érdeklődni: 20-20-440.

Neves magyar festők művei eladók: 212-3156.

A PASARÉTI GIMNÁZIUM az 1996/97-es tanévre felvételt hirdet minden évfolyamára. Telefon: 325-11-16.

Ebéd kiszállítására keresünk gépkocsival rendelkező vállalkozót napi 4 óras munkára. Telefon: 155-67-73, 8-tól 16 óráig.

A törvény által a 89/1995. sz. kormányrendeletben minden munkáltatónak alkalmazottai részére előírt **üzemorvosi-foglalkozás-egészségügyi ellátást biztosító JOB-MED BT** szeretettel várja leendő partnereit. 1076 Budapest, Dózsa György u. 48. Telefon: 342/01599. (ERFO Kft Irodaház)

Hirdessen lapunkban!

Üzenete minden I. kerületi családhoz eljut!
Lakossági apróhirdetés (20 szóig): 500 Ft;
Gazdasági társaságok apróhirdetése: 1000 Ft + áfa.
Álláskeresés, házassághirdetés hűsvétig ingyenes!
Nagyalakú hirdetések:

1 oldal	50 ezer Ft + áfa;
1/2 oldal	25 ezer Ft + áfa;
1/4 oldal	15 ezer Ft + áfa;
1/8 oldal	10 ezer Ft + áfa;
1/16 oldal	4 ezer Ft + áfa.

Levélcímünk: VÁRNEGYED, Írmaq Bt, 1676 Budapest, Postafiók 77. Telefon/fax: 292-1961
 Lapunk legközelebb április 5-én jelenik meg.
 Lapzártá március 28-án!

EBÉD HÁZHOZ SZÁLLÍTÁS

HÉTFOJTÓL PÉNTEKIG AZ ALKMÁR Kft-vel!

Kétféle menü: **220 Ft/nap**
 Érdeklődés, megrendelés:
 a **155-67-73-as** telefonszámon,
 vagy a **Márvány u. 17-ben (INTRANZMAS)**
Pénzt, időt, fáradságot takarít meg!
Csak egyszer próbálja ki!

„A BARÁTOM DADOG”

címmel hirdet pályázatot az Alapítvány a Dadogókért!

Pályázni lehet 4 életkori kategóriában:

- I. 4-7 éves,**
- II. 8-13 éves,**
- III. 14-20 éves, valamint**
- IV. felnőtt kategóriában.**

Várunk műfaji megkötés nélkül olyan művészeti alkotásokat (rajz, festmény, írásmű, magnetofon-, videofelvétel, fénykép, stb.), amelyeknek témája a pályázó és egy dadogó barátsága, kapcsolata, annak akár derűs, akár árnyékos oldala. A pályázaton családtagok, hozzátartozók is részt vehetnek.

Beküldési határidő: 1996. május 6.

Cím: 1118 Budapest, Rezeda u. 9.

„Alapítvány a Dadogókért”.

A pályamunkákat közéletünk ismert személyiségeiből álló zsűri értékeli. A legeredetibbnek ítélt alkotások között az Alapítvány gyermeknapi rendezvényén értékes díjakat sorsolunk ki.

Figyelem! Csak azokat a pályamunkákat bíráljuk el, amelyek konkrét, megnevezett személyekkel való kapcsolatot jelenítenek meg.

Feltétel: az érintetteknek, illetve szüleiknek a pályázat mellékleteként csatolt írásos beleegyezése mert a nyilvános sorsoláson a nyertes műben szereplő dadogók is ajándékot kapnak.

Kányádi Sándor költő a Batthyány Általános Iskola diákjai között

Február 27-én meglátogatta iskolánkat Kányádi Sándor költő, aki gyermekeknek, felnőtteknek egyaránt ír verseket.

Kányádi Sándor 1929. május 10-én született Nagyalambfálván, Romániában. Ma Kolozsvárott él. 1993-ban megkapta a legnagyobb elismerést, ami magyar költőnek juthat: a Kossuth-díjat.

A mi iskolánkban elmondta, hogy az ő legkedvesebb költője Petőfi Sándor. Az emberek sok helyen állítottak Petőfinek síremléket, de van egy kisváros, Segesvártól nem messze, ahol megtalálták a feltételezett csontjait is. Akadnak olyan álmódók is, akik azt mondják, hogy Petőfi még mindig él, fent a hegyekben, hosszú szakállal, s ott írja a verseit.

Abban a kicsike városban, nem messze Segesvártól, mind a mai napig ünnepet tartanak Petőfi Sándor tiszteletére. ahol bárki felállhat a színpadra, s elszavalhatja Petőfi egy versét. Kányádi Sándor többször is mondott itt verset.

Amikor a mi vendégünk volt, elmondta azt is magáról, hogy ő még nem „igazi” költő, csak akkor lesz az, ha majd halála után is megemlékezünk róla, mint költőről és évtizedek múltán is kezünkbe vesszük egy-egy könyvét.

A balladának tömörnek, szépnek és szomorúnak kell lennie. Kányádi Sándor megtanított minket egy balladára. Ezt Horvát Imre írta. Így hangzik:

„Hogy szülőanyja a fekete föld,
gondolta a lilium,
s letört.”

Nagy Dorottya

7. a osztályos tanuló

Batthyány Lajos Általános Iskola

KÁNYÁDI SÁNDOR:

VANNAK VIDÉKEK

vannak vidékek ahol
a fölösleges
kutya- s macskakölyköket
vízbe ölik vagy elevenen
eltemetik
de mielőtt még a szemük
kinyílt volna

de mielőtt még a szemük
kinyílt volna

Az iskola egyik diákjával

A VERS AZ, AMIT MONDANI KELL. Ezt válaszolta egyik találkozáson egy falusi kisiskolás, amikor a tanítója sugallta kérdést, melynek veleje az lett volna, hogy mi a vers, ijedtemben – mint a háborús történetek katonája a még föl nem robbant gránátot – visszadobtam:

– Hát te mondd meg, szerinted: mi a vers?

– A vers az – kapaszkodott tekintetembe bátorításért –, amit mondani kell. Derültség tarajlott végig a termen. Csak mi ketten álltunk megilletődve.

Ő egy kicsit a bumerángthól szabadulás könnyebbségével, s hálásan is ugyanakkor, amiért nem nevettem ki.

Én meg annak a súlya alatt, hogy ez a kisfiú kimondta, amit én régóta sejdítek, hiszek és el-elmondok alkalomadtán, ha nem is ilyen egyszerűen.

A vers az, amit mondani kell. Mintha valami távoli, az idők kezdetéről hirtelen ideért fuvalat legyintett volna meg. Mintha Homérosz riadt volna föl bóbiskolásából, s nyitotta volna rám fénnel teli világtalan szemét.

Mintha a Gutenberg óta könyvbe száműzött versek, poémák egyszerre mind hazaszabadultak, pódiumra, képernyőre álltak volna, hangszalagon masírozva vagy hanglemezek körmeneteiben énekeltek volna.

Mintha Petőfi Sándor ült volna be közé

A vers az, amit mondani kell.

Kányádi Sándor

Dr. Nagy Gábor Tamás alpolgármesterrel